SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 28. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 11, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 11-го ЛЮТОГО 1995 р. Ч. 28. РІК CII.

ЧЕЧЕНСЬКА ВІЙНА ВПЛИВАЄ НА ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ В УКРАЇНІ

Київ (Р. Р.). — Тут у четвер, 9-го лютого, Рада демократичних партій України оприлюднила заяву, ухвалена на спеціальному засіданні 7-го лютого, з приводу війни у Чечні.

Автори заяви звертають уваґу, що російські збройні сили винищують чеченський народ, який скористався правом на самовизначення. Проти нього застосовують важке летунство та хемічну зброю. Російські лідери покищо стискають Україну в економічних кліщах і водночас роблять усе, щоб вона опинилася також у політичних обіймах Росії та стала васальною частиною так званого европейського конґльомерату.

„Перебування України у складі СНД набирає все більше аморального і загрозливого щодо її суверенітету характеру. Як можна перебувати у співдружності з державою, що зганьбила себе перед світом, поставивши своєю метою геноцид свободолюбного народу? Наївно думати, що компроміси, на які йде Україна, щоб налагодити з Росією рівноправні взаємини в рамках СНД, можуть влаштувати людей, які сповідують ідеологію жириновських. Тільки вихід України із СНД відкриє перед Росією та її сателітами партнерський дух нашої держави, її тверде бажання будувати з ними відносини на двосторонніх основах.

Жодної важливої ролі у складі СНД Україна грати не буде, бо головний режисер тієї організації вимагає одного — покори. СНД для України — зашморг, за який Москва сіпатиме доти, доки не задушить українську державу, а потім українську націю. Певна річ, економічні, політичні, культурні контакти з Росією Україні необхідно розвивати. Двосторонні взаємини — здорова альтернатива СНД. Це так само добре знає Росія, але вона має інші пляни, здійснення яких демонструє в Чечні.

Рада демократичних партій України звертається до Президента України Леоніда Кучми із закликом зробити заяву на алматинській зустрічі керівників СНД про вихід України із СНД".

Заяву підписали: голова НРУ Вячеслав Чорновіл, голова УРП Михайло Горинь, голова ХДПУ Віталій Журавський, голова ДПУ Володимир Яворівський та координатор Ради демократичних партій України (РДПУ) Дмитро Павличко.

Президент Л. Кучма напередодні вилету до Алмати сказав, що події в Чечні вплинули на громадську думку в Україні і що українська громадськість „просто вражена величезним числом жертв і з тієї, і з другої сторони".

ВІДЗНАЧАЮТЬ 50-РІЧЧЯ ЯЛТИНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Київ (Р. Р.). — Тут згідно з указом Президента України Леоніда Кучми, 9-го лютого розпочалася наукова конференція, присвячена 50-річчю кримської наради, яка вібулася в Ялті 4-11-го лютого 1945 року.

Керівник СССР Йосиф Сталін разом з керівником ЗСА Френкліном Рузвелтом та лідером Великобританії Вінстоном Черчілем підписали угоду про закінчення Другої світової війни та принципи післявоєнної організації світу. Тоді ж було вирішено створити Організацію Об'єднаних Націй.

Враховуючи важливість цієї події, Президент Кучма видав указ про відзначення знаменної дати різними заходами з метою обміну думками щодо сучасного розуміння наслідків кримської конференції.

На заходи, присвячені цій знаменній події, до Ялти прибули депутати Державної думи Росії Сергій Бабурін та Констянтин Затулін. Під час зустрічі з журналістами 6-го лютого С. Бабурін зауважив, що нехтування результатами рішень ялтинської конференції та гельсінкських угод може привести до того, „що згодом Німеччина зверне свої погляди на Австрію, Чехію, Шлеск і порушить питання про східну Прусію". Він також зауважив, що коли Україна найближчим часом не змінить свого ставлення до Росії, то за якихось десять років Крим стане турецьким.

Характеризуючи взаємини між Україною, Росією і Кримом, К. Затулін сказав, що 10-го лютого в Алматі відбудеться зустріч керівництва СНД і Україні треба усвідомити відповідальність цього моменту та прямо заявити, залишається вона стратегічним партнером ЗСА, які в цьому не зацікавлені, чи отримуватиме нафту, газ, ліс тощо зі сходу.

Москва відмовляється віддати чужі скарби

Бонн, Німеччина. — Росія відмовляється повернути Німеччині скарби, вивезені у Совєтський Союз в кінці Другої світової війни.

Про це повідомив у своєму черговому числі німецький тижневик „Вохе", надрукувавши відповідну заяву заступника міністра культури Росії Міхаїла Швидкого.

Тижневик нагадує, що „у висліді війни Совєтський Союз вивіз у формі військових трофеїв 200,000 творів мистецтва, а також 1.5 мільйона дуже цінних книжок та архівних матеріялів". У статті ч. 16 договору про добросусідські взаємини, партнерство і співробітництво між СССР і Німеччиною від 1990 року мова йде про повернення Німеччині „незаконно вивезених цінностей".

Тепер Москва на свій лад інтерпретує названу статтю договору. На думку М. Швидкого, договір підписувалося, коли „всі перебували у стані ейфорії", а коли вона минула, то треба, мовляв, керуватися раціональними критеріями. Тому теперішнє наставлення Росії, зі слів заступника міністра, таке: „Німеччина підписала у травні 1945 року акт про беззастережну капітуляцію і на основі цього документу повинна раз і назавжди відмовитися від будь-яких претенсій до Росії".

Закон визнано несправедливим

Будапешт. — Пресове агентство Ассошіейтед Пресс повідомило, що у вівторок, 7-го лютого, Мадярський конституційний суд вирішив неконституційною частину закону, де говориться про відшкодування тим, яких переслідувано під час Другої світової війни. Ще до цього рішення, багато мадярських жидів доказували, що цей закон є дискримінуючим проти них.

У згаданому законі говорилося про відшкодовання всім тим, які були депортовані, заанґажовані до примусової праці чи засуджені без будь-яких процедур. Квестіоновані частини цього компенсаційного закону з 1992 року не включають жидів, які не служили у військових формаціях і не звертають уваги на те, що жидів не допускалося до військових формацій.

Про це рішення конституційного суду повідомила газета „Мадяр Гірлап". Суд доручив парляментові до 30-го вересня зформулю-вати новий законопроєкт.

У Мадярщині перед Другою світовою війною проживало майже один мільйон жидів, 600,000 загинуло в голокості. Нині в Мадярщині проживає всього 80,000 жидів.

РІВНЕ. — Справжнім відкриттям стали поклади фосфоритів, знайдені у Здолбунівському районі на глибині 6-8 метрів. За словами голови Рівенської Обласної Ради Романа Василишина, природних резервів фосфоритів для України вистачить на 50 років. Оскільки вони залягають під найбільш родючими ґрунтами, ведуться пошуки оптимальних шляхів їх видобутку. Василишин також сказав, що ґраніт, який видобувається в області, використовується вкрай неефективно — переважно для виготовлення щебню. Передбачається найближчим часом створити 40 підприємств з видобутку і перероблення цих копалин. В області уже діє державне підприємство „Укрбурштин", а цього року стане до ладу нова фабрика перероблення бурштину. Згодом, сказав Р. Василишин, перероблення та експорт корисних копалин стануть одним з головних чинників піднесення економіки області.

Італійські демократи відмежовуються від комуністичного минулого

Рим. — Провід італійської Демократичної партії лівих сил має намір провести в червні цього року черговий партійний з'їзд, щоб „остаточно перевернути сторінку комунізму".

Про це повідомив заступник політичного секретаря провідної лівої партії Італії Мавро Дзані. Він запевнив, що майбутній з'їзд „визначить обличчя, програму та ідеали тієї партії, якою ми станемо". Мова йтиме про „остаточне зірвання" з комуністичним минулим і перетворення в партію соціялдемократичного типу.

Лідер лівих демократів Массімо Д"Алєма вже запропонував викинути з емблеми партії традиційні серп і молот, котрі вона успадкувала від італійської Комуністичної партії.

Демократичну партію лівих сил засновано на XX з'їзді ІКП в лютому 1991 року. Тоді делеґати прийняли рішення про припинення діяльности компартії. У той самий час група непоступливих комуністів, не погодившись з новою демократичною орієнтацією з'їзду, започаткувала рух за відродження Комуністичної партії. У грудні 1991 року цей рух оформився в Партію комуністичного творення.

В останніх парляментарних виборах у березні 1994 року Демократична партія лівих сил підтвердила своєю репутацію однієї з найвпливовіших політичних сил Італії, здобувши у висліді голосування друге місце.

Відбулися чергові українсько-російські консультації

Київ (Р. Р.). — Як уже інформовано, тут 7-8-го лютого перебувала делеґація Росії, очолювана першим віцепрем'єр-міністром Росії Олегом Сосковцем. Російська делеґація прибула для переговорів у рамках підготови зустрічі президентів України і Росії.

У перший день прибуття російської делеґації О. Сосковця прийняв Президент України Леонід Кучма. Під час цієї зустрічі О. Сосковець підкреслив, що Росія поважає курс України на досягнення повної незалежности і робитиме все, щоб українсько-російські відносини будувалися на конструктивній основі. Під час обміну думок порушуно принципові питання, які необхідно узгіднити до приїзду президента Росії Бориса Єльцина в Україну.

Того ж дня О. Сосковець зустрівся з прем'єр-міністром України Віталієм Масолом та іншими українськими урядовцями. Обидві делеґації працювали продуктивно, відшукуючи шляхи розв'язання складних питань.

По закінченні переговорів відбулася пресова конференція, на якій О. Сосковець повідомив, що на переговорах „віднайдені усі формули вирішення питань Чорноморської фльоти і політичних питань.

Перший віцепрем'єр-міністер України Євген Марчук переговори назвав успішними і повідомив, що питання про подвійне громадянство буде вилучене з тексту широкомасштабного договору. За словами Марчука, „Росія пішла нам назустріч" також в питанні погашення українських боргів за енергоносії. Щодо підтвердження Росією гарантій недоторканости кордонів України, то згоди покищо не досягнуто, оскільки окремі члени російської делеґації настоюють на формулюванні „Росія поважає кордони України". Українсько-російський договір парафовано, тепер слово за президентами.

Раніше повідомлялося, що це мали бути останні консультації української та російської делеґації для погодження 10-ох питань. Однак, на запитання, коли Б. Єльцин приїде в Україну, О. Сосковець відповів, що цю дату мають встановити самі президенти.

У п'ятницю, 10-го лютого, керівники держав і керівники урядів країн СНД мають зустрітися в Алмати, Республіка Казахстан, де окрім іншого мають підписати меморандум щодо підтримки стабільности і миру в СНД, запропонований президентом Казахстану Нурсултаном Назарбаєвим, і меморандум про збереження наукового простору в межах СНД, запропонований Л. Кучмою.

Верховна Рада дозволила емісію

.Київ (Р. Р.). — У середу, 8-го лютого, Верховна Рада розглянула прохання Кабі-нету Міністрів і Національ-ного Банку України і дозво-лила первину кредитову емі-сію на суму 25 трильйонів карбованців з кредитовою межею 189 трильйонів карбованців за станом на 1-го березня 1995 року. Із цієї суми 22.5 трильйона призначені на покриття дефіциту державного бюджету, в тому числі виробникам сільсько-господарської продукції 5 трильйонів, компенсація будівельникам на селах — 5 трильйонів, соціяльний захист 12.5 трильйона карбованців. Для поліпшення стану ліквідности банкової системи — 2.5 трильйона карбованців.Емісію буде здійснено ще цього місяця.

Комісії з питань бюджету, фінансів і банкової діяльности доручено проконтролювати використання грошей і доповісти на сесії Верховної Ради.

Того ж дня депутати ухвалили закони про виключну морську економічну зону та про використання ядерної енергії та радіяційну безпеку.

Секретаріят Верховної Ради зареєстрував 10-ту депутатську групу „Незалежність", до якої ввійшли 31 депутат і яку очолив заступник голови Комісії з питань фінансів і банкової діяльности Вадим Гетьман.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ секретар НАТО Вілі Кляс сказав в інтерв'ю голляндській газеті „Пароль", що керівництво Північноатлантичного оборонного союзу відмовилося розглядати події в Чечні як „внутрішню російську проблему". На його думку, агресія проти чеченського народу, який бореться за право на існування, унеможливлює співробітництво НАТО з Росією. „Ми можемо розвивати взаємини тільки з країною, яка поважає принципи демократії і права людини. А крім того, ми не дозволимо Росії накласти вето на збільшення членів НАТО",— сказав В. Кляс. Щодо запропонованої секретарем Департаменту оборони ЗСА Вілліямом Перрі ідеї створення спільної комісії „НАТО—Росія", то В. Кляс назвав цю ідею „передчасною" і такою, що „не відповідає сьогоднішнім умовинам".

ЧЛЕН КОМІСІЇ Державної думи Росії в питаннях оборони і член фракції „Женщини Росії" Марина Добровольська повідомила в розмові з журналістами, що правоохоронні органи запровадили вже понад 100 кримінальних справ щодо молодих російських військовослужбовців, які відмовилися воювати проти чеченського народу. М. Добровольська підкреслила, що депутати-жінки не дозволять застосувати суворі кари до вояків, котрі залишили свої формації. „Наші діти не повинні відповідати за неправильну політику уряду",— сказала М. Добровольська.

ПЕРЕБУВАЮЧИ з офіційною візитою у Дамаску, сирійській столиці, міністер закордонних справ Франції Ален Жюппе сказав у розмові з журналістами, що він „вірить у добрі висліди мирного процесу на Близькому Сході" і закликав до повного виведення ізраїльських військ з Голянських пагорбів, нормалізації стосунків між Сирією та Ізраїлем, а також до пошуку гарантій безпеки, котрі задоволили б обидві сторони". Міністер закордонних справ Сирії Фарук Шараа сказав, що „при поважному підході Ізраїля мирний договір між Дамаском та Єрусалимом може бути підписаний протягом найближчих місяців, однак якщо наставлення Ізраїля неповажне, то мир не настане, навіть коли переговори триватимуть роками".

ПАРЛЯМЕНТ Ірляндії одноголосно прийняв рішення скасувати запроваджений у 1976 році надзвичайний стан. У вересні минулого року Ірляндська республіканська армія, після 25-річ-ної боротьби проти британської присутности в Олстері і за об'єднання його з Ірляндською республікою, визнала недоцільність дальшого кровопролиття і припинила бойові дії. Піврічний мир дав підстави урядові і парляментові повернути державу до нормального стану і відновити всі права громадян.

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Японії Йогей Коно від імені уряду, через газету „Інтернешенел Ґералд Трібюн", вибачився перед світовою спільнотою за повільність Токіо у прийнятті закордонної допомоги після землетрусу в Кобе. „Я сподіваюся, що уряди країн і люди, які запропонували нам своє сприяння, зрозуміють, чому ми не змогли відразу відповісти на їхні благородні кроки. Справа в тому, що передусім треба було сконцентрувати зусилля на врятуванні похованих під руїнами будинків..Ми дістали в різних формах допомогу від 30 країн і реґіонів, а також від неурядових організацій і приватних осіб, за що висловлюємо їм усім нашу глибоку вдячність",— підкреслив Й.Коно.

ГОЛОВА Монархічної партії Росії Александр Конін в інтерв'ю московській газеті „Вечерний Клуб" закликав до відновлення царського устрою в країні. Він, між іншим, сказав: „Цар потрібен хоч би тому, що дуже багато людей внутрішньо схильні до культу якоїсь особи. Крім того, це сила, довкола якої у тяжкі часи може сконсолідуватися вся спільнота. Оскільки кандидат на монарха зобов'язаний мати визнані заслуги перед батьківщиною, внести значний вклад у російську культуру і користуватися духовим автор итетом у народі, то я особисто голосував би за Александра Ісаєвіча Солженіцина".

В АМЕРИЦІ

У СЕРЕДУ, 8-ГО ЛЮТОГО, Палата Репрезентантів схвалила два рішення, щоб змінити деякі існуючі правила кримінального законодавства. Перше це більше уможливлення для прокуратури користуватися на розправі незаконно сконфіскованими доказами, а друге — обмежити час апеляцій для злочинців покараних карою смерти. Перше рішення перейшло голосами 298 до 142, а друге 297 до 132. Цих пропозицій вже довшу хвилю домагалися консервативці, але ліберали завжди вдавалось не допустити до їх обговорення. Тепер лібералі, які завжди турбувалися про нарушення прав злочинців, дуже стурбовані таким ходом подій у Палаті Репрезентантів. Одначе прихильники цих змін уважають це зміною в користь прав громадськости та жертв.

ЗАПІДОЗРІЛОГО ФЕДЕРАЛЬНИМИ властями ісламського войовничого провідника у причетності до збомблення в 1993 році ,Світового торговельного центру в Ню Йорку заарештовано в Пакистані у вівторок, 7-го лютого, та перевезено відразу наступного дня до Ню Йорку. Звинуваченого у допомозі здобуття матеріялів потрібних для вироблення вибухівки та керівництві цілого задуму,27-річного Рамзі Ахмеда Йусефа, Еф-Бі-Ай намагалося зловити впродовж останніх двох років. З приводу його арешту президент Билл Клінтон сказав, що це є важливим кроком у боротьбі з тероризмом.

ПРЕЗИДЕНТ РАТҐЕРСЬКОГО університету в Ню Джерзі д-р Френціц Лопенс, за свій ненадто влучний вислів про те, що „дідичне успадкування" має вплив на здібності, тепер мусить поносити консеквенції вже дев'ятиденних студентських протестів. Хоча він вже двічі вибачався за свою неделікатність перед студентами, то вони дальше вимагають його резиґнації, закидаючи йому расизм і образу меншинних студентських груп.Рада директорів університету та ґубернатор стейту Крістін Тодд-Вітман підтримують його рішення не резиґнувати з становища президента університету.

БЮРО ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЗА федеральні тюрми стверджує, що брутальні напади, побиття і вбивства серед в'язнів згаданих тюрем значно збільшились. Крім того збільшились також і спроби на життя тюремної сторожі. Все це на думку властей та знавців тюремних систем є наслідком переповнення, зокрема після того як вирішено деяких злочинців по-в'язених з наркоманством судити на підставі федеральних законів.

ПІД ТИСКОМ ГРОМАДСЬКОСТИ, щоб сповільнити ґальопуючий зріст цін лікарських і шпитальних послуг, чим раз більше лікарів годиться приймати в заплату наперед усталені ціни, зокрема коли йдеться про групові медичні забезпечення.Одначе деякі знавці забезпеченевих медичних програм побоюються, щоб ця система не обнизила якости шпитального та лікарського піклування.

Чи буде Причорноморський Вільний Університет?

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Вікторія Полянська, з несміливим усміхом, відразу прийшовши до нас на розмову заявляє, що вона не з того Миколаєва, який ми добре знаємо із рідної західної України, а з „тамтого" при Чорному морі, де вона живе вже вісім років і навчає в Морсько-Технічному Університеті філософію і теорію культури.

В. Полянська в редакції „Свободи".

Вона однак не приходить в гостину до редакції, щоб розповідати про своє навчання та свої зацікавлення мистецтвом, а для популяризації серед української спільноти ідеї заснування у Миколаєві вищого навчального закладу елітарного типу під назвою Причорноморський Вільний Університет. Хоча її перебування в ЗСА мало радше приватний характер, вона радо взялася за пропагування цієї ідеї та дістала для цього відповідне уповноваження від Української Академії Наук Національного Прогресу, членом-кореспондентом якого вона є, як і від Миколаївського Центру Соціяльних Досліджень за підписами двох головних ініціяторів ідеї університету академіка Віктора Вашкевича і Олексія Хіменка.

В. Полянська показує нам цілий проєкт пляну, з якого довідуємося, що створення такого університету саме в Миколаєві зв'язане з особливим станом того реґіону, що є центром півдня України, великим морським, повітряним та залізничим транспортним вузлом і центром Асоціяції причорноморських держав. Усе це потребує великої кількости спеціялістів міжнародного рівня, що у свою чергу вимагає створення вищих навчальних закладів нового типу. Університет має готувати бакалаврів та магістрів, випускники мають володіти двома мовами і мати відповідну підготову, рівну міжнародним стандартам.

З переліку напрямків основної вищої освіти та відповідних кваліфікаційних рівнів бачимо, що пляни ініціяторів університету дуже амбітні. Там і педагогіка, і культура, і образотворче мистецтво, і соціологія, економіка, менаджмент, право, комп'ютерні технології і навіть медицина.

(Закінчення на стор. 3)

СВЯТО ГЕРОЇВ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Окружна Управа СУА в Ню Йорку та ОЖ ОЧСУ, Відділ в Ню Йорку, влаштовують Свято Героїв у неділю, 19-го лютого. О год. 12-ій полудня почнеться Служба Божа і Панахида в церкві св. Юра, о год. 2-ій по полудні — святочна програма в будинку УДФ, 136 2-га аве. У програмі участь братимуть Марія Лозинська, Анна Байлак, Лариса Магун-Гурин, Люба Кузьмин, Надя Савчук. Перед програмою — кава і солодке.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00. Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Сумні роковини: Ялта

Від 4-го до 11-го лютого 1945 року, 50 літ тому, в Ялті у Криму відбулася конференція, членами якої були президент ЗСА Ф. Д. Рузвелт, прем'єр Великобританії Вінстон Черчіл і голова Ради народних комісарів СССР Йосиф Сталін. Сумними є ті роковини. Бо не тільки формальним господарем, але й дійсним диктатором тієї конференції був Сталін: Рузвелт так захопився тим деспотом, що називав його „добрим старим вуйком Джов" і діяв за всіма завданнями Сталіна, маючи двох найбільш на нього впливових дорадників: американського амбасадора в Москві мультимільйонера, лівого демократа Еиверала Гаррімана і радника Державного департаменту Алджера Гісса. Згодом конгресмен Ричард Ніксон довів присутність комуністичної агентури і в американській верхівці. Наступник Рузвелта Гаррі Труман кепкував собі з Ніксона, що той ганяється за „червоним оселедцем". Але Ніксон доказав, що на службі КҐБ був саме Алджер Гісс. Тому що справа була задавнена, засудили Гісса тільки за кривоприсягу на 5 літ в'язниці. Коли Гісс вийшов на волю за три роки, Принстонський університет запросив його як відвідуючого професора державного права. Демократичний табір і вся ліберальна преса пімстилися на Ніксонові, коли той став президентом: провели проти нього конгресовий процес, т. зв. імпічмент, за протизаконне затушовування так званої Вотерґейтської афери — вламу до головної квартири Демократичної партії у Вашінґтоні, у ділянці Вотерґейт. Ніксон дізнався про той влам вже після факту і хоч учасники того вламу нічого не вкрали і не спричинили ніякої фізичної чи матеріяльної шкоди, так цькували Ніксона, що той передчасно зрікся президентури. Щойно минулого року його неначе реґабілітували, влаштувавши йому величавий похорон з участю п'ятьох живучих президентів.

На Ялтинській конференції її учасники прийняли концепцію Сталіна — поділу світу на вільну і поярмлену частини. Поділено тоді Німеччину на дві частини. Перетворено Східню Німеччину, Польщу, Мадярщину, Болгарію, Румунію і Чехо-Словаччину на сателітів Москви. Це був підпорядкований Москві і ворожий Заходові табір, який перестав існувати щойно за Горбачова.

Тому що Рузвелт був великим соціяльним реформатором і чотиразово вибираним президентом, американська історія промовчує прерогану ролю Рузвелта в Ялті. Сам він зрозумів, що Сталін його підвів, обманув і зламав зобов'язання, що в усіх країнах, які окупував був Адольф Гітлер, відбудуться вільні вибори. Але Рузвелт швидко помер після Ялтинської конференції. Мировий договір на Потсдамській конференції, що тривала від 17-го липня до 20-го серпня 1945 року, підписано вже за президентури Трумана.

Є в отому Ялтинському договорі, проте, один світлий момент: на вимогу Сталіна Рузвелт і Черчіл погодилися, щоб членом Об'єднаних Націй стала Україна, тоді складова частина СССР. Сталінові треба було мати в Генеральній Асамблеї ОН один голос більше. Історична доля захотіла, що коли 1-го грудня 1991 року, після всенародного референдуму Україна стала ні від кого незалежною державою, вона вже не потребувала старатися про членство в ОН, бо належала до тієї міжнародньої організації.

Рузвелт і Черчіл ледве чи взагалі знали щось про Україну і тому Сталін не мав труднощів дістати їхню згоду. Збереглася леґенда, буцімто Сталін арґументував потребу членства України в ОН фальшивим арґументом: „Що я скажу моїм українцям".

Френкліна Делано Рузвелта прославляли в Америці як миротворця. Інакше поставилася загальна публічна опінія у Великобританії до Вінстона Черчіля: він програв найближчі парляментарні вибори і прем'єром став член Лейбористської партії К. Еттлі. Але Черчіл все одно ввійшов до історії як великий державний муж. Рузвелт ввійшов до історії як добрий реформатор і прерогалий політик.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо загде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція*.

Осип Труш

РОСІЯ ОЗБРОЮЄТЬСЯ — УКРАЇНА РОЗЗБРОЮЄТЬСЯ

Перші бойові акції частин російської армії проти Чечні виявили, згідно з телевізійними передачами й безпосередніми звітами чужинецьких кореспондентів, а також російських, що боєздатність тих частин, які мали завдання зайняти столицю Чечні Грозний і покінчити з бажанням чеченців бути самостійними, була під кожним оглядом фатальною для російської сторони. З інформацій, які були доступними, можна прийти до висновку, що вирядженo до бою з завзятими чеченськими повстанцями молодих і незадовільно підготованих вояків і таких же недосвідчених і дещо здеморалізованих старшин. Та однак ця ситуація змінилася в некористь повстанців, коли пізніше російське командування ввело в бойові акції частини парашутистів і спеціяльні штурмові відділи.

Однак ми є свідками, що Захід надто перебільшує відносно поважної деморалізації російських збройних сил і їх боєздатність у світлі подій в Чечні. Що у цих оцінках є дещо правди, але це не є першим чи останнім випадком, де російська армія переживала періоди свого упадку і знову відновленого повернення до сили і впливів, щоб виконувати свої основні завдання захищати свою „родину" і російські імперіяльні інтереси. Ця безперервна нитка тягнеться впродовж російської історії і це треба мати постійно на увазі. Нема сумніву, що тепер в Росії є настанова повертати до своєї імперіяльної політики і тут її збройні сили, так як це ми бачили в минулих подіях, будуть відігравати головну ролю.

Нав'язуючи до прикладів минулої історії експансивної й імперіяльної політики Росії, де її збройні сили були завжди в авангарді цих наступів і своєю брутальною силою реалізували ці пляни, то всупереч тимчасовим захитанням структури і впливів армії це в більшості був переходовий процес. Такі переходові процеси запримічуємо по прогрі війни з Японією в 1905 році. Важливим був результат такого упадку в 1917 році, коли большевицька революція повалила царський режим, однак і в цей період хоч в обмеженому розмірі, армія зуміла забезпечити цілковитий розвал імперії і перемогти аспірації поневолених народів, які бажали стати вільними й самостійними державами. Цим разом Червона російська армія забезпечила, приходячи до великих впливів під комуністичним режимом, нову форму російського імперіялізму. І тільки безглузда поведінка і страх Сталіна перед силою і впливами армії змусили його провести безпощадну чистку командного складу Червоної армії напередодні Другої світової війни, яка заважила над ефективністю, коли німецька армія помаршувала в переможному поході на Схід. Але цей період упадку швидко закінчився завдяки наївній і хибній політиці Гітлера і при великій матеріяльній допомозі Америки російська армія відвоювала свою позицію і обороняє свою „родину" й імперію, ставши знову на вершині своєї сили і впливів аж до розвалу Совєтського Союзу.

Афганська, а тепер війна в Чечні, небагато змінюють її ефективність і загрозу в майбутніх конвенційних зударах. Правдою і висновком регулярної армії є те, що в боротьбі з повстанськими рухами цей останній має перевагу до тої міри, коли воює на своїй території і має підтримку свого населення. Пригадаймо собі в'єтнамську війну, де модерна американська армія програла війну з в'єтнамськими повстанцями. Очевидно, що це на довшу мету не міняє вартости чи ефективности конвенційної регулярної армії.

Наводячи цих декілька прикладів, я хотів нагадати про події, які дали б нам нагоду до надуми, що представляють для нас збройні сили Росії і які є їх напрямні на майбутнє. Незаперечним фактом є те, що крім політичної і економічної нестабільности збройні сили Росії постійно змінюються новими надбаннями військової техніки. Значними досягненнями, крім переорганізації сухопутної армії, вводячи в її структуру частини швидкого наступального характеру для перекинення в запілля противника, вона наполегливо працює в хемічно-біологічній ділянці, про яку у своєму звіті подавав сенатор Доналд Ріґел із стейту Мишиґен. Він твердить, що нові хемічні отруйні гази були передані до диспозиції Іракові під час недавнього конфлікту, де вони, мабуть, були частинно застосовані, бо якась частина американських вояків, які брали участь у цьому конфлікті, хворіють на недомагання, на які медична наука не має ще належного пояснення. Крім того, 156 держав підписали в 1993 році Конвенцію контролі хемічної зброї, але це не має ніякого значення для Росії, бо не є остаточно опрацьована і затверджена. Якщо мова про ядерну зброю, то Росія не звертає уваги на підписані договори, щоб зменшити кількість ракет, дальше втримує їх майже в первісному стані і готовості. На цю тему багато пишеться і говориться в урядових колах ЗСА і Заходу, однак Росія не звертає на це уваги. Наприклад, 22-го січня цього року на телевізійній програмі Сі-Бі-Ес, присвяченій цій ділянці, було інтерв'ю з командиром ракетних військ, де були висвітлені становища міжконтинентальних ракет. Сам командант на запитання про приціл цих ракет відповів, що вони спрямовані на ЗСА та на інші об'єкти Заходу. Пригадаймо собі, скільки крику було тоді, коли Україна успадкувала ракети після розпаду СССР, які були націлені на Америку. Отже ще один доказ, що маємо до діла з двома стандартами, бо те, що робить Росія, — є в порядку, а що Україна — то це інша справа.

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про струну, що обірвалася

Чи ви маєте, дорогі читачі, часом таке дивне почуття, що у момент обсервації якоїсь сцени, краєвиду чи просто людей вам десь із закутка пам'яті випливе картина або подія з вашого життя, яка в певний спосіб адекватна до того, що саме діється в тій хвилині перед вашими очима?

Мені таке трапляється доволі часто і при подібному пережитті відразу насувається питання: де я вже щось аналогічне бачила чи пережила?

Ось так будь і тиждень тому, коли слухала незвичайно гарне, як завжди в Олега Криси, виконання сонати Бориса Лятошинського на ювілейному концерті до 100-річчя з дня народження композитора в Українському Інституті Америки. І коли вщерть виповнена заля, затамувавши подих, слухала віртуозної гри, раптом звучання перервалося. Обірвалася струна його скрипки. Без найменшого збентеження, але зі своїм так характеристичним лагідним усміхом вибіг маестро Олег зі залі, щоб за хвилину з таким самим усміхом продовжити гру. Не знаю, скільки разів у світовій кар'єрі скрипаля траплялися йому подібні пригоди, але він, як справжній артист, витримав цю несподіванку і прийняв її дуже зрівноважено, як личить мистецеві такої кляси.

Саме цей несподіваний випадок відразу пригадав мені подібний, який, однак, змінив цілий хід життя і дальшу долю людини, з якою це трапилося. У нашій родинній хроніці було всім відомо, що тітка Оля від дитинства була обдарована непересічною музикальністю і тому вислано її до музичної школи, а відтак до Віденської консерваторії, яку вона закінчила з відзначенням, як найкраща учениця концертової кляси скрипки з перспективою і надією на велику музичну кар'єру. Як довелося мені дізнатися з усної і писаної цієї хроніки, після першого і, як виявилося, останнього самостійного і незвичайно успішного концерту у Відні, вона вже ніколи не змогла виступити публічно через жахливу хворобливу „трему", що не дозволяла їй рушити смичком перед посторонніми слухачами.

Не помогло ніяке вмовлювання, лікування, і тітка Оля вибрала іншу кар'єру, дуже складну, — дружини Євгена Коновальця і матері улюбленого сина Юрка.

Мене від молодих років цікавило, як і чому таке сталося, але щойно коли доля вперше нас звела після Другої світової війни і я стала частим та очікуваним гостем в її мешканні в Римі, де з кожного закутка визирав трагізм втрат і самотности, знаючи її сантимент до мене, відважилася спитати, чому у неї витворився такий панічний страх перед концертуванням і грою на улюбленій скрипці.

„Знаєш, я розповім тобі, хоч досі про дивну причину знали лише дві особи, які вже не живуть. Одна — це твоя бабуня, а друга — Євген. А вони обоє не звикли зраджувати чужі таємниці. Причина зовсім проста. Я була у повному напруженні, виконуючи головний твір мого концерту — варіяції Паґаніні, як раптом обірвалася у скрипці струна. Я ніяк не зуміла подолати замішання і закінчити гру без неї, ані вийти зі сцени, щоб заміняти скрипку чи струну. Мене просто спаралізувало психічно — стався немов якийсь сильний удар. Як я закінчила цей мій перший і останній в житті концерт — не пам'ятаю. Але панічний страх залишився на ціле життя і я вже ніколи не змогла концертувати. Мені здавалося, що це якийсь фатум — чи ти розумієш?"

Ми довго сиділи мовчки в непривітному сальоні, що бачив колись багато цікавих і вельможних гостей, а мені насунулася самозрозуміла думка, що, може, це був справді фатум цієї наскрізь трагічної постаті, бо опісля двічі це обірвалися так несподівано дві струни на її життєвій скрипці, точнісінько так, як на цьому концерті, а в сумному фіналі обірвалася її самотня струна життя.

Олег Криса майстерно закінчив свою гру, немов інциденту зі струною і не було (видно, засвоїв науку Н. Паґаніні, скрипку якого він — львів'янин і перший українець — тримав у руках, ставши лявреатом його конкурсу), а я, слухаючи його, бачила перед очима постать молодої дівчини, також зі Львова, якій струна вірвалася саме на творі того ж Паґаніні. Дві струни — дві мистецькі долі, один Паґаніні і обоє пішли у світ з одного міста, що називається Львів.

О-КА

Микола Світуха

У КИЇВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ ПРЕСКЛЮБІ

Всім, хто, перебуваючи в Києві, цікавиться засобами масової інформації в Україні, радимо завітали до розташованого в центрі приміщення Національного Пресклюбу (252001 Київ 1, вул. Хрещатик 4, тел. 044-229-31-10, факс 044-229-33-20). Це громадська позапартійна організація, яка об'єднує професійних журналістів України, створює умови для спілкування з журналістами інших країн. Тут знаходиться бібліотека українських і закордонних періодичних видань, тут можна дістати поради, як пов'язатися з якоюсь урядовою установою, можна користуватися каталогом інформацій про провідних осіб в багатьох ділянках життя України і цікаво погуторити на прерізні теми.

Основні завдання Пресклюбу — допомагати у поширенні контактів між журналістами в Україні і поза її межами, сприяти підвищенню фахового рівня своїх членів і захищати їх права та інтереси — пояснила нам Люба Павлюх, енергійна і талановита директорка інформаційного центру. Завдяки дотаціям Міжнародного фонду „Відродження" і Фундації Вестмінстер з Великобританії, Пресклюб зумів влаштувати центр інформацій, започаткувати збірку видань, а навіть почати самостійне видання кількох потрібних журналістам довідників. Все ж шкода, що періодичні видання діяспори дотепер не були включені у збірку Пресклюбу.

Мабуть, найбільшою популярністю серед відвідувачів користується виданий вперше 1993 року довідник „Україна: засоби масової інформації", який містить детальні списки з адресами і телефонами всіх українських інформаційних аґентств, часописів, журналів, державного і приватного телебачення, а також телефони пресових служб різних міністерств України. Є в довіднику і списки закордонних інформаційних аґентств в Україні, список постійних кореспондентів чужомовних газет і журналів, амбасад і консулятів у Києві. Упорядники збірника — Люба Павлюх і Олег Крук.

Часописів у збірнику вичислено 110, журналів 43. Майже у всіх випадках подано рік появи, назву установи-засновника, мову видання, тираж і, розуміється, адресу і телефон. Це надзвичайно корисні факти для всіх, хто зацікавлений українськими засобами масової інформації, а зокрема для чужоземних гостей, бо ж донедавна таких інформацій взагалі не дозволяли публікувати. Як і кожний інший довідник, так і цей потребує періодичних доповнень. Кажуть, що праця над новим виданням вже поступає вперед.

Про українську пресу в діяспорі згадується лише у випадках, коли у Києві є постійний кореспондент газети (нпр., „Нашого Слова" з Польщі, „Шляху Перемоги" з Німеччини, „Українського Тижневика" зі ЗСА). Але впадає в очі відсутність будь-якої інформації про українські часописи і журнали, які появляються за кордоном. Хоч вони не мають постійних кореспондентів в Україні, все ж проявляють живе і багатостороннє зацікавлення проблемами, які стоять перед Україною. Хто саме в цьому випадку не дописав, себто видавці довідника, чи така сама українська преса в діяспорі, — це питання не просте. Було б дуже побажано, щоб редакції окремих видань або відповідні установи діяспори ці недоліки виправили.

Упорядники збірника подбали і про те, щоб подати до загального відома правила акредитації кореспондентів засобів масової інформації при Міністерстві Закордонних Справ України. Подано повний текст закону України про друковані засоби масової інформації, який створює правні основи діяльности пресових періодичних видань на території України.

Закон забезпечує не лише свободу друкованого слова, але, наприклад, не допускає монополізації друкованих засобів інформації, причому жодна фізична чи юридична особа не може бути засновником чи контролювати більше п'ятьох відсотків таких видань.

Всі друковані видання, що виходять на території України, незалежно від тиражу і способу виготовлення, підлягають державній реєстрації. Це не відноситься до інформаційних видань, що видаються підприємствами, організаціями чи науковими установами для використання у внутрішній діяльності.

В довіднику поміщено також текст закону України про інформацію, який визначає правні основи інформаційної діяльности в Україні і форми міжнародного співробітництва у сфері преси й інформації.

Довідник, виданий Національним Пресклюбом, виконує дуже потрібне інформаційне завдання. Це, як твердить реклама, необхідність для кожної ділової людини. Враховуючи важливу функцію довідника, було б дуже корисно, щоб чергове доповнене видання появилося хоч частинно в українсько-англійському варіянті.

Орест Корчак-Городиський

„УКРАЇНСЬКА КООПЕРАЦІЯ ДІЯСПОРИ"

II

Головним мотивом доповіді інж. А. Качора була потреба оформити себе — кооперацію — в крайовому і світовому маштабі, що, до речі, і сталося. У своїй доповіді він ставить питання „Що ж далі?" і відповідає, що „ми не виконаємо завдання задовільно, якщо не будемо мати одного керуючого кооперативного центру в кожній країні нашого поселення, а ці знову не будуть з собою співпрацювати у світовому маштабі.

На тому самому форумі 3-го СКВУ цікаву доповідь виголосив дир. О. Плешкевич з Чікаго, який був і є промотором розвитку кооперативного, головно щадничо-позичкового життя. Свою доповідь він назвав „Економіка — основна сила української спільноти в діяспорі". Автор без зайвих фраз стверджує, що велику ролю в політиці відіграє економіка, що „ми творимо надбудови, але не маємо під ними твердої бази", „не маємо на них фондів, не можемо будувати нашого життя без ґарантованих матеріяльних ресурсів". „А як з нашою економікою?" — запитує О. Плешкевич. „У нас немає достатнього зрозуміння вартости економіки", що в загальному відповідає правді. Дир. О. Плешкевич дуже гарно й зрозуміло для пересічного читача описує, яким економічним потенціялом розпоряджаємо. Згадує про економічно-фінансові установи в країнах нашого поселення, про кооперацію, щадниці, Братські Союзи, а в окремому розділі розглядає питання, якими системами повинен іти розвиток української економіки в діяспорі: кооперативною чи приватною. Відповідає: „Обома".

Від часу доповіді українська кооперація завершилася світовою надбудовою — Українською Світовою Кооперативною Радою. В своїй доповіді — а в книжці у статті — дир. О. Плешкевич оперує цифровим покажчиком, що дає яскраву картину життя і розвитку фінансово-кооперативного життя. Згадуючи про труднощі і перешкоди, дир. О. Плешкевич підкреслює, що „українці діяспори не мають повного зрозуміння національно-ідейних завдань кооперації, а іншою перешкодою є постійна інфляція і нестабільність грошової системи, головно у Південній Америці".

Упорядники книжки добре зробили, що помістили у збірнику доповіді, виголошені 16 років тому, висловлені думки не втратили актуальности і сьогодні.

137 сторінок присвячено історії кооперації в Канаді. Колискою української кооперації в Канаді був Вінніпеґ, а „батьком" треба вважати інж. Василя Топольницького, що дав ініціятиву до заснування першої кооперативи „Калина" в 1930 р. В тому ж розділі подані інформації про кооперативи в Канаді з багатьма фотографіями, що є історично-документальним матеріялом.

Обговорюючи кооперативну щадничо-позичкову діяльність у ЗСА, перелічено всі існуючі кооперативи, подано інформації про окремих активних діячів. Як я згадував уже, всі ті інформації про розвиток кооперативного життя на поселеннях у діяспорі є дуже важливим джерелом не тільки про економічно-кооперативне життя громад, але і про громадське.

Австралії присвячено 50 сторінок, є і короткі згадки про кооперацію в Бразилії і Арґентіні.

Інж. Роман Біґун, секретар Української Світової Кооперативної Ради, подав хронологічні інформації про шлях до завершення кооперативного руху в світовій надбудові.

Хоч не зазначено автора статистичних таблиць, це напевно праця дир. О. Плешкевича. Вони стануть цінним джерелом для майбутніх дослідників. Покажчик статистичних таблиць замикається 1992 роком — цікаво буде аналізувати дальший ріст, маючи теперішні дані як вихідний пункт.

Жаль, що в книжці немає згадки про кооперативу „Червона калина", яка своєю видавничою діяльністю дала українській спільноті дуже багато цінних видань. Говориться дуже часто, що немає незаступимих людей, але у випадку в-ва „Червона калина" виявилося, що з відходом останнього ентузіяста видавничої діяльности Петра Постолюка, колишнього старшини УСС і УГА, — видавництво завмерло.

Поява цієї книжки є дуже актуальною, бо старше покоління, яке було активним на кооперативному відтинку економічного життя, відходить, молодше покоління тепер одержить багатющу й докладну інформацію про українську кооперацію як колись в Західній Україні, так тепер на поселеннях у діяспорі. Треба висловити подяку ініціяторові й промоторові цього видання дир. О. Плешкевичеві за виконану працю. Книжка повинна знайти своє місце не тільки в університетських бібліотеках, але й у всіх тих, навіть народжених уже поза Україною, які активізуються в нашому економічному, кооперативному житті. Сила й значення щадничо-позичкової кооперації матиме силу в історичному ланцюгу її розвитку. Традиція як в родинному, так і громадському житті є дуже важливим виховним чинником.

На кінець треба побажати успіхів у дальшій праці.

Росія...

(Закінчення зі стор. 2)

I врешті приходимо до постійного процесу роззброювання України. Прямо неймовірним є цей процес, на який дозволяє Уряд України. Вона віддала ядерну тактичну зброю і більшу частину стратегічних ракет далекого засягу Росії з передумовою, що дістане за це винагороду, про яку тепер голосно не говориться. Америка зі своєї сторони дала свою частину фондів на покриття розмонтування ракет під умовою, що майбутня фінансова допомога Україні залежатиме від того, що Україна позбудеться ядерної зброї. Разом з цим продовжується нищення панцерних машин на харківському заводі, а 26-го січня ц. р. мала прибути російська делегація, щоби з'ясувати передачу Росії важких стратегічних бомбардувальників типу ТУ-160 і ТУ-95, яких є 42. 16-го січня ц. р. було офіційне відкриття фабрики на спілку з американським підприємством Аліянт Тексистем, де будуть розбирати конвенційну зброю, щоб залізо й інші компоненти гарматних стрілен й іншої зброї використовувати для комерційних цілей. Підписаний контракт передбачає, що 220,000 тонн зброї буде розібраною. Часом є потреба застарілу зброю нищити, але дещо дивним виглядає таку велику кількість. Все це робиться на те, щоб приподобатися, які ми є миролюбні і тому, що холодної війни нині вже нема, не беручи до уваги, що може бути „гаряча" в майбутньому з нашою сусідкою Росією.

I в кінці напрошується питання: чи це все робиться з раціональним і обдуманим пляном, як і чим ми маємо захищати наші державні інтереси? Здається нам, що це все робиться на те, щоб довести до відома ЗСА і Заходу, що Україна виконує підписані договори, щоб бути без'ядерною і мілітарно обмеженою державою. Така політика й настанова була б бажаною й логічною, коли б не існували зазіхання імперської Росії.

СИМФЕРОПІЛЬ. — Для керівників Ленінського району в Криму несподіванкою стала поява спільного підприємства „Кримтексаснафта". Днями повітряний лайнер „Руслан" доставив на півострів бурильне устаткування для розробки Акташського нафтового родовища на Керченському півострові. Це вже другий раз літак доставляє туди устаткування для видобутку нафти. Голова Ленінського райвиконкому Володимир Ціунов на засіданні Президії Уряду Криму 3-го лютого заявив, що поява спільного підприємства є для нього несподіванкою і що ніхто з керівників району нічого не знає про початок розробки нафтового родовища, яким займається „Кримтексаснафта".

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ!

Л. Кравчук у Філядельфії

Колишній Президент і теперішній депутат Верховної Ради України Леонід Кравчук прибув до ЗСА на відвідини, які тривали від 15-го січня до 2-го лютого ц.р. Президента Л. Кравчука запросили Інститут ім. Гаррімана при Колюмбійському університеті і Фонд за Незалежну та Демократичну Україну. Колишній президент відвідав, крім Філядельфії, ще Вашінгтон, Піттсбург, Дітройт, Ню Гейвен, Чикаго, Рочестер, Баффало і Принстон.

В суботу, 21-го січня ц.р., Л. Кравчук відвідав Український Освітньо—Культурний Центр, посадника Філядельфії Едварда Ренделя в міській ратуші і посілість Сестер Василіянок на Факс Чейсі.

В УОКЦентрі, о год. 12-ій, відбувся успішний концерт у честь прибулого Президента, якого учні НУРШ привітали при вході до УОКЦ хлібом і сіллю.

Бенкет відкрив інж. Борис Захарчук, президент УОКЦентру. Владика Володимир Паска провів молитву. Ведучим згаданого імпрезою був д-р Степан Ворох. Він представив всіх гостей за почесним столом, представників 45 громадських організацій і присутніх стейтового сенатора Стюарта Ґрінліфа і федерального республіканського конгресмена від 13-го Дистрикту Джана Факса.Останній вручив Л. Кравчукові грамоту від стейтового сенату і федерального Конгресу у Вашінгтоні.

Дж. Факс, федеральний республіканський конгресмен з Па.(зліва) вручив грамоту Л. Кравчукові. Справа — голова УОКЦ інж. Б. Захарчук.

Сестри Кляра і Кекилія вітають Л. Кравчука.

(Світлив Є. Рудакевич)

У мистецькій частині був виступ скрипаля Адріяна Бриттана і філядельфійського чоловічого хору „Прометея" під орудою А.Бриттана і при акомпаньяменті Ірини Зварич

Після мистецької програми виступив Л. Кравчук. У своєму слові він ствердив, що Україна проходить важкий шлях реформ, але він переконаний, що Україна буде багатою, а її народ щасливий. Економічна криза погіршилася, інфляція зросла. Однак він вірить у щасливе майбутнє українського народу. На сьогодні найважливішим є зберегти державу, себто незалежність України. Він сказав, що існують певні сили в Україні і поза нею, що хотіли б бачити упадок України як держави. Він уважає, що демократія посунеться на схід тільки тоді, коли НАТО пошириться також на схід. Він закликав до єдности. Він проти всякого поділу на патріотів і боягузів, східняків і західняків... Він є проти повернення Комуністичної партії України, яка скомпромітувалася в народі, а як доказ він ствердив, що КПУ за більшовицької влади нараховувала 3,500,000 членів, а тепер вона має 160,000 членів.

Після відповіді на запитання Л. Кравчук від'їхав на зустріч з посадником Філядельфії Е. Ренделем (о год. 3:30 в міській ратуші). Під час згаданої зустрічі посадник Рендел обіцяв допомагати Україні: створити містапосестри і у Вашінгтоні говорити з конгресменами, щоб вони підтримували акції допомоги для України.

О год. 7-ій вечора цього ж дня, на запрошення Українського Професійного Товариства у Філядельфії, Л. Кравчук відбув ще одну успішну зустріч у приміщенні Сестер Василіянок на Факс Чейсі. Там у гарно прибраній залі Ігор Кушнір відспівав національні гимни. Отець Василь Сівінський провів молитву, а Галина Дубій, голова Українського Професійного Товариства, і Ірина Прокопович та Андрея Марущак привітали колишнього Президента. В мистецькій частині виступив ансамбль „Гайдамаки". На закінчення цієї зустрічі Роман Дубенко подякував Л. Кравчукові за його візиту, а Сестри Василіянки щедро угощали гостя і всіх присутніх, які мали тут змогу обмінюватись своїми думками з ним.

Методій Борецький.

Відбудеться концерт піяністки Н. Кузьми-Сапієвської

Н. Кузьма-Сапієвська

Ню Йорк. — Тут в Карнеґі Голл, у малій залі Вейл, відбудеться у четвер, 16-го лютого, о год. 7:30 вечора концерт піяністки Ніни Кузьми-Сапієвської, посвячений річниці з дня народження Ф. Шопена.

Піяністка, яка є частинно українського походження має вже добре музичне ім'я в ЗСА, хоча свою кар'єру розпочала в Польщі. Але діставшись на стипендію до славної музичної школи Джуллярд в Ню Йорку, залишилася на постійно в ЗСА, концертуючи однак по цілому світі, зокрема із виконанням творів Шопена. Вже декілька разів вона давала концерти в місці народження Шопена у Польщі, як також брала там участь у міжнародних фестивалях. В часі офіційних відвідин у ЗСА президента Польщі Леха Валенса вона деб'ютувала концертом в Тавн Голл на його честь, виконуючи твори Шопена. Музична критика високо оцінює її інтерпретацію творів Шопена, які будуть всеціло змістом її концерту в дні 16-го лютого.

Чи буде...

(Закінчення зі стор. 1)

Але, як виясніює В. Полянська, цілу програму координується з Міністерством Освіти та можуть зайти ще різні зміни.

Довідуємося, що праця організаторів іде вже два повні роки, але все затримується на неохоті місцевих урядових чинників в чому-небудь допомагати. А для університету треба не лише мати програму, але всі практичні атрибути, як будинок на виклади, гуртожиток для студентів, добрих викладачів та цікавих студентів не лише з України, але також з інших країн. Все це вимагає підтримки державних властей і саме в тому організатори великого задуму бажають помочі із Заходу у формі не так фінансів, що тепер звичайно стоять на першому місці, але домаган різних впливових інституцій до голови Миколаївської Обласної Ради активно зацікавитися справою університету. В тій цілі наша гостя привезла взір листа до Анатолія Кінаха, що тепер займає цей відповідальний пост і через наш щоденник прохає наші наукові та громадські установи, як також американські, висилати такі листи до Миколаївської Обласної Ради.

Не має найменшого сумніву, що ціль гідна підтримки, тим більше, що йдеться про українську наукову установу, яка саме в Миколаєві дуже а дуже потрібна.

Тут нам мимоволі тиснеться на уста питання в якій мові відбуваються виклади у вищих навчальних інститутах Миколаєва, яких тепер є аж три, і В. Полянська виясніює нам, що в Інституті Морсько-Технічному, де вона навчає ,з днем 1-го вересня 1995 року мають всеціло перейти на українську мову, хоча тепер ще зайняття відбуваються російською.

Виклавши нам ціль своїх відвідин в „Свободі" і завдання яке В. Полянська взяла на себе, вона ще зраджує нам, що у неї зацікавлення мистецькими українськими силами Миколаєва і мистецтвознавство її домена. Вона показує взірцево видані каталоги виставок миколаївських художників, обширну статтю Алли Роджерс у американському журналі „Перехрестя культур" із численими зразками мистецьких творів художників з Миколаєва і хотіла б поширити їхні праці саме тут в ЗСА. Як розповідає нам, вона затрималася деякий час у Вашінгтоні, де найшла контакт із українською громадою та зацікавила її так справою університету, як і працями художників, та залишила декілька праць, що їх привезла зі собою. В Ню Йорку вона відвідала мистецьку ґалерію „Хризанти", де залишила також декілька картин, як і Український Музей.

Чи вдалося однак зацікавити українську громаду моральною допомогою і підтримкою ідеї Причорноморського Вільного Університету, побачимо у майбутньому. Листи у справі підтримки організації такого університету слід спрямувати на адресу: Head of Mykoliv Regional Government, Mr. Anatoly Kinach, Sovietskaya Street-1, Mykolaiv 327000, Ukraine.

Пам'яті патріота І. Гринькова

Не пройшло й одного тижня після того, як я одержав листа від Івана Гринькова із Сант Петерсбургу на Фльориді, в якому він повідомляв мене, що збирається втретє відвідати Україну, як ось телефонічне повідомлення від його наймолодшої доньки Оксани з Ворреню, Миш., про раптовий відхід у вічність мого чи не найбільшого приятеля в Америці. На 91-му році життя відійшов у засвіти ще один відданий Україні патріот і активний борець за її волю проти большевицьких окупантів.

Особисто я познайомився з св. п. Іваном Гриньковим у 1970 році, коли він із своєю дружиною Катериною відвідав мою родину, що щойно переїхала з Каліфорнії до Кольорадо, тобто два роки після того, як уже була мною видана його невеличка розміром книжка з фрагментами спогадів повстанця Івана Гринькова (Дніпра) п. з. „Коли в жилах кров холоне". Зі змісту тієї збірки спогадів я вже тоді пізнав І. Гринькова як безстрашного борця-повстанця проти червоної навали на його рідну Галичину під час Другої світової війни. У тій запеклій боротьбі Іван Гриньків, разом зі своїм братом Василем та іншими повстанцями був схоплений більшовицькою бандою у травні 1941 року. У пеклі ворожих тортур загинув тоді брат Василь Гриньків (Голуб) на очах його рідного брата Івана, а самому Іванові пощастило втекти з ворожих рук у ліс до повстанців. Ті короткі спогади повстанця Іван Гриньків закінчив такими словами: „З почуттям вдячности Всевишньому за врятування мого життя, за визволення з пазурів катів-ворогів та з почуттям необхідности відплати ворогам за смерть і катування мого рідного народу я згадую своє недавно пережите, яке ще й сьогодні іноді змушує в жилах кров холонути..."

Св. п. Іван Гриньків народився 26-го квітня 1904 року в с. Острия Тлумацького району на Станиславщині (тепер — Івано-Франківщина). Рано згубивши батьків, дитячі роки Іван пережив у великих нестатках. У 1928 році одружився з Катериною Притуляк, з якою прожив до останнього дня свого трудолюбного життя. У 1944 році, коли совєтські війська знову поверталися в Галичину, Іван Гриньків з родиною (в той час подружжя вже мало доньку Марію, сина Івана і доньку Стефанію) втік на Захід, де пізніше опинився в таборі для втікачів і де народилася в них четверта дитина — донька Оксана. У 1949 році з двома доньками і сином прибув до ЗСА (третя донька, Марія, рік раніше прибула до Канади). Дружина Катерина протягом усього довгого життя з Іваном була йому незамінимою помічницею і надхненицею.

Протягом довгих літ листування з св. п. І. Гриньковим я пізнав його як до безмежности трудолюбивого українця вже навіть тоді, коли пішов на пенсію, але все працював, будуючи та перебудовуючи і продаючи хати, чим забезпечив себе і свою родину та помагав іншим як в розбудові різних патріотичних організацій, так і преси. Не забував він підтримувати і мною редаґований і виданий журнал-місячник „Укрпрес", що був заснований у березні 1982 року і проіснував до березня 1987 року: не було від І. Гринькова ні одного листа до мене без більшого або меншого датку на пресфонд журналу. Пам'ятаю, як прислужився він мені й особисто своєю мудрою порадою щодо купівлі хати в Кольорадо. Коли я його запитав про його думку щодо купівлі мною тієї хати, то він, оглянувши своїм професійним оком старенькую, але ще міцненьку хатину, відповів: „Якщо ви не купите цієї хати, то я негайно її куплю..." І я послухав його, купивши, а кілька років пізніше, продавши і заробивши на ній не погано.

З великим ентузіязмом зустрів св. п. І. Гриньків проголошення самостійности України, підтвердженої референдумом українського народу в 1991 році. І негайно вирішив виконати свою обіцянку перед Богом і полеглими побратимами в боротьбі за волю України — вшанувати пам'ять героїв пам'ятником у його рідному селі. Для тієї цілі він двічі відвідав рідне село, а сьогодні там стоїть величавий пам'ятник з написом: „Воїнам Української Повстанської Армії, які віддали своє життя в боротьбі за волю України — Слава Героям!" А внизу під хрестом і тризубом викарбувані слова: „Пам'ятник поставив Іван Гриньків на увіковічнення пам'яті братів і однофорців по зброї..." А на іншому місці на високій плиті зазначено під портретом І. Гринькова, що він врятувався волею Божою від граду куль большевицьких окупантів та що „На цьому місці було його поле, сад, господарка. Тут була площа повстанського руху, тут пролилася кров борців за волю України"...

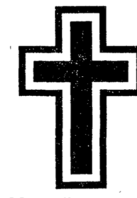
Св. п. І. Гриньків не мав формальної освіти, але він був яскравим прикладом патріота-самоучки з мудрістю логічного мислення та почуттям глибокої національної свідомости. Відчуваючи, що фізичні сили його вже починають покидати, він у жовтні минулого року склав молитву-заповіт, що кінчається такими словами: „Даруй, Отче Всемогутній, віку золотого відродження самостійній державі Україні. Нехай на полях її засівають не насіння зла і недовір'я, а зерно миру і злагоди. Дай, Отче, дітям її мудрість і зрозуміння, що тільки в єдності і любові лежить істина буття земного і міцність незалежної держави. Подай народу терпіння Твого безмежного і бачення світла майбутнього, а державі — спокій, міць і добробут. Амінь!"

Св. п. І. Гриньків упокоївся 4-го січня 1995 року у Сант Петерсбурзі, Фльорида. Його тіло було перевезено до Ворреню, Миш., і там поховано з Української Католицької Церкви св. Йосафата на Олівет цвинтарі 9-го січня 1995 року.

Іван Овечко

ДОРОГІ БАТЬКИ! ПОСИЛАЙТЕ ВАШИХ ДІТЕЙ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ! УКРАЇНА НЕ МОЖЕ ВТРАЧАТИ СВОЇХ РІДНИХ ДІТЕЙ! БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ, МОЛИТВИ, КНИЖКИ, ЖУРНАЛУ, МУЗИКИ, ПІСНІ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки Пенсильванський Відділ у Філядельфії, Па.

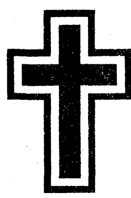
ділиться сумною вісткою, що в понеділок 6-го лютого 1995 року нагло і несподівано на 75-му році життя відійшов у вічність наш довголітній член, колишній член управи, заслужений лікар та громадський діяч

бл. п.

д-р МИКОЛА ВОЙТОВИЧ

Родині складаємо глибокі співчуття.

УПРАВА і ЧЛЕНИ

Ділимося сумною вісткою, що у четвер, 9-го лютого 1995 року, на 93-му році життя відійшла у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл.п.

ОЛЬГА БОГАЧЕВСЬКА

з дому ОСІДАЧ

Залишила в смутку:

дочку — ОКСАНУ ГНОЙ з дітьми: ХРИСТИНОЮ СТАСЮК з чоловіком АДРІЯНОМ; ОЛЕСЕМ АНДРІЙКОМ

сина — ЮРІЯ з жінкою ІРЕНОЮ з дітьми: КАТРУСЕЮ ГАРАСЕВИЧ з чоловіком БОГДАНОМ і дітьми: ТАНЕЮ, ТАМАРОЮ і АНДРІЙКОМ; ХРИСТЕЮ ФЕДИНА з чоловіком ІВАНОМ і донькою АДЕЮ; ЮРІЄМ КОНСТАНТИНОМ з жінкою ІЛЕНОЮ

та ближчу і дальшу родину.

ПАРАСТАС — 12-го лютого 1995 р. о год. 6-ій веч. в похоронному заведенні Насевича 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН — в понеділок, 13-го лютого о год.9 -ій ранку з того ж заведення і о год. 10-ій ранку Служба Божа в церкві Царя Христа.

Замість квітів просимо складати датки на Пласт в Україні.

У пам'ять З. Вжесневської

Св. п. Зена Вжесневська відійшла зі земного життя громади в Лос Анджелесі в країну предків, займаючи й призначене місце при вічній ватрі палаючої любови до України. Ціле своє земне життя Зена носила ту любов до України у своєму серці. Кожне її потягнення в житті було в користь величі українського імени. Св. п. Зена Вжесневська своїм відходом у вічність оставила болючу пустку не тільки в родині, але найбільше в Мистецькому Центрі в Лос Анджелесі, де вона була промотором цікавих ідей, які зусильно старалася переводити в життя, що її все вдавалося, бо Зена була надзвичайно здібна. Її писанки були писані дуже артистично і дбайливо, прямо тяжко повірити, що таку красу може виконати людина. Також її вітражі — тяжко знайти слова, щоби описати ті всі праці, що їх виконувала св. п. Зена. Всі роди вишивок, які тільки вродилися в Україні протягом віків, все це Зена вміла і передавала своє знання охочим, які тільки хотіли вивчати це мистецтво, організуючи, з рамени Мистецького Центру, різні курси, які були дуже популярні. На тих курсах було більше чужинців, як українців. Чужинці, які були захоплені українським мистецтвом.

Св. п. Зена все знайшла час, помимо своєї професійної праці, як і родинних обов'язків, щоб влаштувати українські мистецькі шедеври, як показ української культури по американських музеях. Ці виставки все знаходили дуже позитивний відгук. В Зені були „золоті руки", як сказала у своїй зворушливій промові, в часі похоронних відправ, директор Мистецького Центру Дарія Чайковська.

Її охоти, праці, посвяти і щирого та теплого усміху для всіх буде дуже бракувати в українській йромаді Лос Анджелесу.

Хай чужа земля буде легкою для св. п. Зені Вжесневської, а пам'ять про неї вічна.

Оля Муць

О. Герасименко в Арґентині

Відома бандуристка Оксана Герасименко приїхала до Арґентини на запрошення Володимира Іваника, який перебував у Львові і звідти привіз відеозапис з концерту Оксани. Показавши його архітектові італійського походження Пасяну, спільно вирішили запросити артистку для виступів по Арґентині.

Концерти Оксани відбувались протягом вересня. Перший концерт вона мала в консерваторії Буенос Айресу для студентів і викладачів, які були захоплені бандурою, артистичністю й музикальністю виконання, і слухали її з подивом.

На слідуючий день Оксана виступила під час вечері, присвяченої 3-ій річниці незалежности України, в українській амбасаді. Там були українці і арґентинці, яким дуже сподобалась пісня арґентинського автора Ґорделі. Присутні дивувались прекрасній іспанській вимові бандуристки.

В Міссіонес Оксана мала зустріч і виступ для бандуристок „Живі струни". Вони їй також заграли кілька пісень. Оксанин стиль виконання був для них новим.

На концерті в Апостолес її приймали дуже гарно. Марґарета Спасюк-Полутрянка, керівник ансамблю, сказала, що вона не сподівалась, що сольо з бандурою може так гарно звучати.

В Апостолес і Посадас Оксана побувала на радіо- та телестанціях, зробила записи для передач.

В Обері відбувся концерт на святі іміґрантів. Там Оксана виконала пісню В. Івасюка „Шумить пшениця як Дунай", а також в наддатку — твір „Глибока керниця" та бразилійську пісню, бо саме тоді був день Незалежности Арґентини.

9-го вересня О. Герасименко повернулась до Буенос Айрес. Там був добре зорганізований концерт, який пройшов з успіхом. Публіка розкупила квитки за два тижні наперед. Після концерту зайшла за куліси привітати Оксану колишня випускниця Львівської консерваторії Марія Проць, яка сказала, що ніколи не чула такого чудового і професійного виконання на бандурі. Потім сказала, що хтось купив касетку на концерті і тепер щодня по радіо звучать твори з цієї касети.

О. Герасименко

В місцевих газетах появилось багато статтей про виступи Оксани. 21-го вересня відбувся вечір в українській амбасаді, присвячений 100-ій річниці з дня народження О. Довженка. Оксана там теж співала. Дуже всім сподобалась пісня „На Чорнобиль журавлі летіли" (О. Білаш, слова Павличка).

Оксані сподобався ансамбль бандуристок „Живі струни". Там Марґарета всю свою материнську любов і енергію віддає своїм дівчаткам, які для репетицій збираються в її хаті. Недавно вони виконали концерт А. Вівальді з камерною оркестрою.

В Апостолес Оксані було цікаво бачити, що на всіх бизнесових реклямах зустрічаються українські прізвища типу: Гринюк, Стасюк, Тимчук, тощо. Але також багато прізвищ перекручених. Дехто й не знає, хто він є, звідки, як от наприклад, диктор телебачення в Посадес, яка сказала Оксані, що вона — австралійського походження (а прізвище її було Лісовська). Оксана їй сказала, що це українське прізвище.

Сам Апостолес — то більш акуратне місто, европейського стилю, бо там, крім українців, живуть ще інші еміґранти з Европи. І хоча це місто є невелике, але має багато пам'ятників. І взагалі всюди в арґентинських містах можна бачити пам'ятники Т. Шевченкові.

Після концерту в Посадас Оксану повезли на вечерю до Параґваю. На другий день поїхали подивитись на найбільший водоспад у світі — Іґуасу, а по дорозі також заїхали оглянути єзуїтські руїни Сан Іґнаціо.

Відтак вернулись до Буенос Айресу, величезного дуже різноманітного міста. Цікаво було оглянути театр опери і балету. То є ціла індустрія з рядом майстерень, цехів, де все виробляється для вистав. Одна працівниця театру, українського походження, водила Оксану три години по всіх приміщеннях і показувала, як все працює. Кажуть, що це — єдиний такий театр в світі, що має таку велику індустрію у своєму приміщенні. Він був збудований в 1908 році, а все для будови було привезене з Франції. Підземні приміщення будували вже в 70-их роках.

Коло церкви в Буенос Айресі живуть бідні еміґранти з України. Вони не знають еспанської мови і не мають праці. Дивно, чому вони їдуть до Арґентини, адже у цій державі не одержують ніякого забезпечення. Там найбільше еміґрантів з Києва, які втікли від Чорнобильської радіяції.

Микола Чорний-Досінчук

Про активну нову еміґрантку

Часто-густо в українській громаді Америки ми чуємо нарікання на нову еміґрацію з України.

Є багато справедливих нарікань, як, наприклад, щодо того, що новоприбулі не ходять до церкви (хіба що в пошуках праці), не є активними в громаді, говорять між собою російською мовою, не мають того патріотизму, який ще й досі горить у наших серцях. І це нас тривожить, бо чи продовжуватимуть вони наші традиції, чи збережуть українську мову для майбутніх поколінь?

Але гріє мене оптимістична думка і віра, що всетаки є між новоприбулими еміґрантами прекрасні і віддані українству патріоти і активісти. Саме про таку чудову, талановиту і чуйну людину з нової еміґрації я і хочу вам розповісти.

Також хочеться, щоб ця розповідь була надрукована в честь св. п. активної української діячки Ліди Савойки, яка не дожила, щоб почути добру славу про свою родичку Лесю Лозову (дівоче ім'я Савойко), про яку йтиме мова в моїй розповіді.

До речі, в 1990 році, коли Ліда Савойка займалася Лесинини еміґраційними паперами, Ліда говорила: „Тепер буде три Савойки в українській громаді — Ліда, Віра і Леся, лише скоро вчися, Лесю, англійської мови".

І Леся виконала її заповіт, опанувала англійську мову і стала активною в українській громаді.

В кінці жовтня 1994 року, я як колишня голова 102-го Відділу Союзу Українок Америки в Манстері, Індіяна, була запрошена на 25-літній ювілей заснування цього Відділу.

І як приємно я була вражена організацоєю події, а особливо захоплена ведучою цієї імпрези Лесею Лозовою. Яка невимушене володіння мікрофоном, спілкування з публікою, артистичний талант! І співає, чудово декламує, розповідає дотепи, використовуючи усну народну творчість і фолкльор. А її милозвучний тембр голосу, чиста українська літературна мова просто зачаровує всіх присутніх в залі.

Леся — секретарка 102-го Відділу СУА в Манстері, співає в церковному хорі, читає лекції і організує американські концерти для української громади.

Сама Леся за фахом вчитель, але крім цього вона має багато зацікавлень: прекрасний організатор, туристичний провідник, збирач українського народного фолкльору, який використовує у власних сценаріях і програмах. Вона є „той подув свіжого вітру, який оживляє все навкруги". „І мертвого з гробу підніме", — кажуть в народі про таких людей.

І ось волею долі Леся тимчасово опинилися на Фльориді, де живу я. Знаючи, що вона тут, я запропонувала молодій парі (Стефанія Задойна і Василь Боднар, до речі, жених з України) запросити Лесю Лозову бути ведучою їхньої весільної церемонії в парафіяльній залі Сейнт Пітерсбурґу. Я була певна, що все буде організовано добре, але поява Лесі в ролі ведучої весілля перевершила мої сподівання. Просто чудово! Наречені, батьки, гості були немов зачаровані. Іі милозвучні слова, які звучали від щирого серця, сказані з надзвичайним патосом і піднесенням, посіяли в людських душах веселість і сльози радости:

„... Радійте, батьку,
радійте, мамо,
Благословіть дітей у
добрий час!
За вашу любов, за
материнську ласку
Життя добром хай
нагородить вас!"

Виконання українських народних традицій і звичаїв, як благословення з хлібом і сіллю, посипання пшеницею і квітами, вінки з барвінку, як символ вічної молодости і кохання, зав'язування нареченої в хустку і інше нагадало присутнім в залі рідний край, батьківський поріг, материнську ласку. Цілий вечір звучала музика, веселі дотепи, обіцянки наречених в жартівливій формі, сміх.

Звідусіль я чула запитання: „Звідки ця Леся, де ти її знайшла, а чи буде вона жити тут, вона потрібна в нашій громаді".

Другий раз вся наша українська громада мала можливість почути Лесю в ролі ве-дучої на забаві „Маланка".

Мені дуже приємно і радісно на душі, що я запримітила цю чудову і гарну жінку, яка створена, щоб приносити людям радість, щастя і добро.

Ірина Куц

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Відгукаючися на заклик Екзекутивного Комітету УНСоюзу про зложення пожертви на видавничий фонд „Свободи" на покриття підвишки за поштову пересилку газети, ви можете свої пожертви складати у вашого секретаря відділу, або посилати прямо до адміністрації „Свободи" на адресу:

30 Montgomery St.
Jersey City, N.J. 07302